

Monika WASILONEK

Uniwersytet Marii- Curie Skłodowskiej w Lublinie

Między nudą a standaryzacją: współczesna przestrzeń publiczna miasta

Arystoteles przestrzeń podzielił na trzy człony – oikos , eklezję i agorę. Ubiegłe stulecie było pełne obaw w kontekście przyszłości agory – XXI wiek też stoi przed taką obawą. Obawę powoduje pogląd, że przyszłość agory jest zagrożona przez atak eklezji, bo agora (czyli przestrzeń publiczna) nie jest w stanie sama, własnymi siłami ustrzec swojej suwerenności przed napastnikami, czyli konsumentami, którzy stali się wrogami obywateli. Przekształcenie agory doprowadziło do zmian w przestrzeni współczesnego miasta. Po pierwsze, centra miast zostały przebudowane na centra przemysłów kultury, a przestrzenie publiczne uległy prywatyzacji. Po drugie, solidarność społeczna kształtowana przez obywateli miejskich została zastąpiona konsumpcjonizmem nastawionym na egoistyczne działania jednostek. Po trzecie, miasto uległo szeroko pojętej komercjalizacji, w której przestrzeń wykorzystuje się jako szatę informacyjną i perswazyjną, coraz rzadziej estetyczną. I właśnie w tych trzech przejawach przekształcenia przestrzeni publicznej, doszukuję się sygnałów nudy. Szata wizualna miast uległa standaryzacji, co jest konsekwencją procesów globalizacyjnych. Standaryzacja spowodowała, że przestrzenie publiczne w różnych miejscach świata wyglądają niemal identycznie. Jesteśmy otoczeni takimi samymi symbolami, logami, budynkami, przestrzeniami konsumpcji. Miejsca do których jednostki wybierają się w podróż do złudzenia przypominają miejsca, z których w tę podróż się udały. Centra przemysłów kultury czy też konsumpcji, które miały być miejscem niekończącej się rozrywki okazały się być fabrykami nużące, monotonnej i niestety złudnej pociechy. Czy współczesne miasto jest nudne? Czy standaryzacja przestrzeni doprowadza do znudzenia przechodniów, mieszkańców i turystów? Czy w ogóle można się nudzić w mieście pełnym ofert rozrywki? Na te pytania postaram się odpowiedzieć, analizując współczesne przestrzenie publiczne miast.